

Uchwała Nr 580/2018
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 20 września 2018 r.

w sprawie wniosku Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „psychologia” prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim

Na podstawie art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej uchwala, co następuje:

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię Zespołu Odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku **Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie** o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „psychologia” prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim **nie uzasadniają zmiany oceny pozytywnej** wyrażonej w § 1 Uchwały Nr 264/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 7 czerwca 2018 r.

W § 2 Uchwały Nr 264/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdziło, iż Wydział Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie spełnia wymagania kadrowe, programowe, w tym dotyczące osiąganych efektów kształcenia, oraz organizacyjne do prowadzenia na kierunku *psychologia* jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim. Poziom prowadzonego kształcenia odpowiada przyjętym kryteriom jakościowym w stopniu pozwalającym na wydanie oceny pozytywnej.

Spośród ośmiu kryteriów jakościowych przyjętych przez Polską Komisję Akredytacyjną cztery, tj. koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni, program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, kadra prowadząca proces kształcenia oraz infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia, uzyskały **ocenę wyróżniającą**, natomiast pozostałe kryteria - **ocenę w pełni**.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy z dnia 20 lipca 2018 r. Uczelnia zwróciła się do Zespołu Odwoławczego PKA, aby „wyraził opinię na bazie poszerzonej argumentacji dotyczącej 3-go i 5-go kryterium jakościowej oceny programowej” oraz rozpatrzył wniosek o przyznanie wnioskowanym kryteriom ocen wyróżniających oraz wydanie wyróżniającej oceny jakości kształcenia.

W odniesieniu do oceny kryterium trzeciego (skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia), Uczelnia podniosła we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy poniższe argumenty:

— w KUL obowiązuje od 1 października 2017 r. nowy „Regulamin Studiów KUL”.
Wnioskodawca dodał, iż wizytacja miała miejsce w dniach 22-23 listopada 2017 r.;

- z dniem 1 października 2015 r. rozpoczął działalność Dział Kształcenia, który koordynuje prace Komisji Jakości Kształcenia (Wydziałowej oraz Uniwersyteckiej);
- od 1 października 2017 r. Instytut Psychologii KUL wprowadził regulacje prawne określone standardami Polskiej Ramy Kwalifikacji. Wnioskodawca scharakteryzował proces przyjęcia tych regulacji, podkreślając współpracę z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Dodał, że student Instytutu Psychologii KUL otrzymuje bogatą ofertę różnych ścieżek kształcenia, co pozwala „zaspokoić” subtelnie sprofilowane zainteresowania studentów. Podkreślił, że implementacja PRK przyczyniła się do rewizji i uaktualnienia sylabusów oraz zidentyfikowania i likwidacji nieuzasadnionych (nielicznych) powtórzeń treści materiału dydaktycznego;
- przedstawiciele studentów wchodzi w skład organów kolegialnych Jednostki i Uczelni, mają możliwość wyrażania opinii i biorą udział w tworzeniu obowiązujących rozwiązań formalnych;
- drugi rok akademicki prowadzona jest elektroniczna dokumentacja przebiegu studiów. Biblioteka Uniwersytecka KUL kieruje do studentów bogatą ofertę materiałów naukowych, systematycznie powiększa zasoby;
- zarządzeniem Rektora KUL z 16 listopada 2017 r. wprowadzono nowy standard badania oryginalności prac dyplomowych. „Konkretnie, chodzi o badanie oryginalności prac dyplomowych na wszystkich kierunkach i poziomach studiów”;
- liczba zwrotów opinii studentów studiujących w Instytucie Psychologii KUL na poziomie 15% jest uznawana za wysoką przez dyrektorów i dziekanów innych polskich instytucji akademickich. Zatem Uczelnia nie zgadza się z twierdzeniem, że piętnastoprocentowy (średnio) poziom zwrotów opinii studentów jest szczególnie niski w Instytucie Psychologii KUL. W tym samym punkcie Wnioskodawca szczegółowo opisał sposób wykorzystania danych uzyskanych w procesie ewaluacji zajęć;
- dane uzyskane w procesie monitorowania losów absolwentów wskazują, że przyczynił się on do podniesienia kompetencji językowych studentów, zwiększenia liczby zajęć praktycznych. Uzyskano środki UE na dofinansowanie w roku akademickim 2017/2018 projektu „Zintegrowany Program Podnoszenia Kompetencji studentów i pracowników Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II”. Wnioskodawca opisał szczegóły założeń i realizacji tego projektu;
- od roku akademickiego 2017/18 spełniony został standard zalecany przez UE dotyczący opanowania języka angielskiego na poziomie B2+. Wnioskodawca przedstawił rozwiązania przyjęte celem wdrożenia tego standardu;
- od roku akademickiego 2017/18 o 100% wzrosła liczba opiekunów praktyk, podjęto prace nad podwyższeniem standardów samej praktyki, oraz współpracy między opiekunami praktyk a praktykantami;

W odniesieniu do oceny kryterium piątego (współpraca z otoczeniem społeczno – gospodarczym w procesie kształcenia), Uczelnia przedstawiła tabelę (s. 10- 23 wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy) zawierającą „uzupełnione dane prezentujące wpływ współpracy Instytutu Psychologii KUL z otoczeniem społeczno – gospodarczym na proces kształcenia.” Dane zawarte w tabeli, jak podniósł Wnioskodawca, „stanowią egzemplifikację nieco ogólniej sformułowanej informacji skierowanej do PKA w raporcie samooceny i materiale uzupełniającym zwartym w naszym piśmie WNS-IPS-RA47/18 z dnia 18. 04. 2018 r.”

Stanowisko Prezydium PKA

Czynności oceny programowej na przedmiotowym kierunku dokonane zostały w dniach 22-23 listopada 2017 r. Zgodnie z przepisami statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej (załącznik nr 3 do statutu PKA) wiążącymi w niniejszej sprawie, Komisja uwzględniając skalę ocen określoną w art. 49 ust. 6 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.) przyznaje: - ocenę wyróżniającą - jeżeli ponad 50% kryteriów będzie spełnionych w stopniu wyróżniającym, w tym kryteria 1, 2, 4 i 7 a pozostałe w pełni; - ocenę pozytywną - jeżeli ponad 50% kryteriów będzie spełnionych co najmniej w stopniu w pełni, w tym kryteria 1, 2, 4 i 7 a pozostałe w stopniu zadowalającym.

W niniejszej sprawie, kryteria 1, 2, 4 i 7 zostały spełnione w stopniu „wyróżniającym”, natomiast pozostałe w stopniu „w pełni”. Zatem, przynajmniej jeszcze jedno kryterium powinno zostać spełnione w stopniu „wyróżniającym”, aby Komisja mogła przyznać ocenę wyróżniającą dla całego kierunku.

W odniesieniu do przesłanek przyjęcia oceny „wyróżniającej”, Prezydium PKA stoi na stanowisku, iż sam brak zastrzeżeń ze strony Zespołu Oceniającego, w odniesieniu do działań Uczelni nie jest równoznaczny ze spełnieniem przesłanki przyznania oceny wyróżniającej. Brak zastrzeżeń może być traktowany jako przesłanka do przyjęcia realizacji modelu staranności przeciętnej w działaniu Uczelni, adekwatnego do oceny pozytywnej, ale z pewnością nie jest wystarczającą przesłanką do przyjęcia, iż zrealizowany został model podwyższonej staranności w działaniu, adekwatny do oceny wyróżniającej.

Prezydium PKA zważyło, iż zespół dokonujący oceny programowej miał pełny dostęp do wszystkich źródeł informacji o ocenianym kierunku, w tym do informacji o charakterze unikalnym (jak np. obserwacje poczynione w ramach hospitacji zajęć), których nie można uzyskać, odtworzyć ani zweryfikować w ramach postępowania gabinetowego, jakim jest postępowanie z wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. O ile w raporcie Zespołu Oceniającego nie zachodzą sprzeczności wewnętrzne, niekonsekwencje i błędy, nie ma podstaw do kwestionowania jego ustaleń. Źródłem ustaleń odmiennych mogłyby być natomiast wyjaśnienia i dokumenty złożone po podjęciu uchwały Prezydium PKA, jeżeli dowodziłyby podjęcia działań projakościowych innych, niż będące już uprzednio przedmiotem kognicji PKA. Jednakże we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, Wnioskodawca nie przedstawił żadnych informacji świadczących o podjęciu działań innych, niż uwzględnione już w procesie formułowania oceny programowej przez Zespół Oceniający, Zespół nauk społecznych w zakresie nauk społecznych i prawnych oraz Prezydium PKA. Wszystkie okoliczności wymienione we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, jak wynika z treści wniosku, zaistniały już przed terminem wizytacji Zespołu Oceniającego PKA. W ocenie Prezydium PKA, Wnioskodawca nie wykazał także, aby stanowisko Zespołu Oceniającego, wyrażone w jego raporcie, zawierało sprzeczności wewnętrzne, niekonsekwencje i błędy, które uzasadniałyby odmienną ocenę okoliczności faktycznych od tej, jaka stanowiła podstawę kwestionowanej Uchwały Prezydium PKA.

W raporcie z wizytacji, Zespół Oceniający, w odniesieniu do kryterium trzeciego, podniósł, że „Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II określił, a Wydział Nauk Społecznych stosuje zasady projektowania i zatwierdzania programów kształcenia z udziałem interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych. Istotnym z punktu widzenia jakości kształcenia elementem systemu są cykliczne przeglądy programu kształcenia, w tym warunków jego realizacji, które przeprowadza Wydział Nauk Społecznych na ocenianym

kierunku studiów z udziałem poszczególnych grup interesariuszy. Poprawne jest dokumentowanie działań podejmowanych na rzecz zapewnienia jakości kształcenia, w szczególności opracowywanie raportów z badań przeprowadzonych wśród studentów i absolwentów, a także podsumowujących ocenę funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Jednostka prowadząca wizytowany kierunek dokonuje oceny realizacji efektów kształcenia oraz pozyskuje opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, które stanowią istotną podstawę rewizji programu kształcenia i jego doskonalenia. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia podejmowane są działania zapewniające właściwy dostęp do informacji. Wydział Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II zapewnia kompleksowo dostęp do aktualnych informacji, zgodnie z potrzebami różnych grup odbiorców oraz skutecznie wykorzystuje wyniki oceny publicznego dostępu do informacji w podnoszeniu jego jakości, w tym zgodności z potrzebami odbiorców. Dobre praktyki – brak”.

Jak wynika z powyższych tez Zespołu Oceniającego, rozwiązania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia tudzież sposób ich wdrażania, na przedmiotowym kierunku nie odbiegają od typowych rozwiązań przyjmowanych dla kierunku „psychologia”, w innych uczelniach, w przypadku których sformułowana została ocena „w pełni”. Jak stwierdził Zespół Oceniający, wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia na przedmiotowym kierunku nie legitymuje się cechami szczególnymi („dobrymi praktykami”), które należałoby wskazać i upowszechniać. *Per facta concludentia* potwierdza to sama Uczelnia, skoro we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy *de facto* nie wskazała żadnej cechy, która wyróżniałaby wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia funkcjonujący na kierunku. Sam fakt skutecznego działania systemu nie jest przesłanką do przyjęcia, iż działania pro jakościowe podejmowane są ze szczególną starannością, adekwatną do przyjęcia oceny wyróżniającej.

W odniesieniu do kryterium piątego, Zespół Oceniający, podniósł z kolei, że „Jako mocne strony współpracy Jednostki z otoczeniem społeczno- gospodarczym należy wskazać współpracę z Kapitułą Pracodawców i Absolwentów w zakresie praktyk zawodowych, wydłużonych praktyk płatnych i staży oraz przy projektach naukowych na zamówienie instytucji: prac magisterskich, projektach psychometrycznych (np. normalizacyjnych kwestionariuszy psychologicznych) oraz współpracy ze studenckimi kołami naukowymi. Pozytywnie ocenia się respektowanie przez jednostkę postulatów instytucji przyjmujących na praktyki zawodowe dotyczących zmian w sylabusach praktyk zawodowych. Jako słabe strony tej współpracy wskazuje się niewystarczającą dyskusję z pracodawcami o innych (poza praktykami) zajęciach, które powinny być modyfikowane (w zakresie efektów kształcenia, treści) zgodnie z wymaganiami rynku pracy. Dobre praktyki - Nie stwierdzono”.

Także i w tym wypadku, Zespół Oceniający stwierdził, że umocowanie formalne i przebieg współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym w procesie kształcenia na przedmiotowym kierunku nie legitymują się cechami szczególnymi („dobrymi praktykami”), które należałoby wskazać i upowszechniać. Podobnie jak w przypadku kryterium 3, argumenty podniesione przez Wnioskodawcę nie dotyczą działań nowych, nieznanymi Zespołowi Oceniającemu, ale interpretacji działań już znanych i wziętych pod uwagę jako przesłanki podjęcia Uchwały Nr 264/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 7 czerwca 2018 r.

W związku z powyższym sformułowana uprzednio ocena programowa **pozostaje w mocy.**

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

- 1) Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- 2) Rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Krzysztof Diks